

I Z H A J A

15. vsakega meseca

Uredništvo: Leonišče

Uprava: Ljubljana

Tyrševa cesta št. 52

Leto V.

Ljubljana, december 1935

Štev. 12.

Milosti polne božične praznike in blagoslovljeno novo leto vsem našim sotrudnikom, bravcem, bratom in sestram v tujini želi

Družba sv. Rafaela.

Božične misli za današnje dni

Dolgo je že, dragi bratje in sestre v tujini, odkar ste v miru in veselju in s celo dušo in srcem mogli praznovati ljube božične praznike, se vdajali sladkim skrivnostim, ki nam jih v teh dneh stavlja pred oči Cerkev. Gotovo se še vedno spominjate, kako ste uživali prijetno radost toplega domačega božičnega razpoloženja. Bilo je to tedaj, ko ste bili še v krogu svojih domačih pod rodnim krovom.

V lepih božičnih praznikih, zlasti na sveti božični večer, bodo romale vaše misli v domovino. Vaše duše in izmzgana telesa od trdega dela, bodo vpila po tolažbi in pomoči. Po vaših domovih bo marsikje jok, lakota, beda, celo v božičnih dneh. Pogrešali boste domačnosti in toplote v domačem krogu. Svetonočni zvonovi ne bodo vabili tako mehko in sladko, kot so vas klicali v domovini.

Nič zato, dragi rojaki v tujini, kdor ima vero v duši, bo zamogel obhajati sveti večer in lepe božične praznike tudi v tujini lepo. Spomnimo se na Odrešenika, ki ga proslavlja božič. On prihaja na svet kot dete, v plenice zavito in v jasli položeno. Ves je reven in zapuščen, pa je človek in pravi Bog.

Današnji, vase zaverovani svet, se je od-tujil Detetu. Ljudem se je tako težko otresti iz glave moreče skrbi za vsakdanji kruh, njihova srca pa so že čisto upehana od neprestanega gona za minljivimi dobrinami. Takl ljudje gotovo ne iščejo Deteta, pač pa iščejo človeka, ki bi jim dal kruha in dela, ki bi jih enkrat za zmiraj rešil krutega izžemanja.

Za naš čas, ki je tako poln bede in po-

manjkanja, ima božični praznik prav poseben pomen. Mogli bi reči, da je našim razmeram in potrebam najbolj odgovarjajoči praznik. Stvarnik, ki stopi na zemljo v podobi ubogega deteta, zahteva pravičnost in ljubezen. Pravičnost do vsakogar, tudi do najrevnejšega. Zahteva, da ima vsakdo človeka vredno življenje, hrano, obleko in stanovanje. Zahteva, da se z ljudmi postopa kot se za človeka spodobi. Betlehem zahteva pravičnost! Pred nekaj leti je pisal neki list sledeče: „Ni dovolj da se tlačenim daje pogum in da se zanje zanimamo in da jim govorimo o ljubezni. Preden kdo govori o ljubezni, mora izpolniti pravico. Začetek ljubezni je pravica“.

Dobro vemo, da so mnogi naši ljudje v tujini zaradi brezsrčnosti in samopašnosti bogatih mogotcev ob delo in kruh. Mnogi so pri tem zgubili tudi vero in Boga in čisto pozabili na svojo domovino. V njihovih dušah in domovih ni več svetega večera in božiča. Na božje Dete so že pozabili. Žalostno bo po takih domovih. Biti brez Boga in vere vanj, to je bridko in žalostno. In vendar brez božje pomoči in blagoslova ne moremo prav ničesar storiti. Vrniti se je treba k Bogu; očistiti bo treba duše in jih pripraviti, da se bo vanje spet nastanilo betlehemsko Dete.

Božični zvonovi bodo letos, v letu stiske in bede, bolj kot kdajkoli, klicali k pravičnosti in ljubezni tudi v tujini. Iz betlehemskega hlevca bo donel glasen klic po reformi duš. Duše bo treba prenoviti v božji ljubezni.

Iz jaslic nas pozdravlja božje Dete, na

čigar ramah sloni svetovje in iz čigar ust priteka božja modrost. Ljudem prinaša svobodo otrok božjih; bogatine uči, da jim je imetje dano le za to, da morejo veliko dobrega na zemlji storiti. Reveži, ponižani in razžaljeni imajo v betlehemske Detetu svojega najbolj ubogega brata. Tudi najtežji časi so božji časi. Vernega človeka zato tudi velike stiske ne bodo spravile v obup. Naj se tako divjajo v harji, luč njegovega srčnega miru ne bo ugasnila, ker se ne hrani s pozemskim oljem. Kdor je našel Dete v jaslih, tega nobena stvar več ne loči od njega. Res so hudi časi pri nas v domovini in še hujši za vas, dragi bratje in sestre v tujini, toda verni kristjani morejo kljub težkim dnevom pri betlehemske Detetu praznovati vesel božič.

Jože Podslivniški.

Dopolnil se je čas obljube

Tiste dni je izšlo povelje cesarja Avgusta, da naj se popiše ves svet. To prvo popisovanje se je vršilo, ko je bil Kvirinij cesarski namestnik v Siriji. In hodili so se vsi popisovati, vsak v svoje mesto. Šel je torej tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nazareta v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem — bil je namreč iz hiše in rodovine Davidove — da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča. Ko sta bila tam, se ji je dopolnil čas poroda. In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanja ni bilo prostora v prenočišču. V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi. In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je obsvetila in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: „Ne bojte se; zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.“ In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.“

(Evangelij sv. Luke 1. 1—14, ki se bere na božični polnočni sv. maši.)

Sveti večer v tujini

Malnarjev Janez se je poslovil od svoje žene in otrok in odšel na delo v rudnik, kjer je služil kruh že deset let sebi in svoji družini. Svoje najboljše moči je pustil v jami. Ves razoran in izpit je bil njegov obraz. Rad je hodil na delo, ker je vedel, da mnogi nimajo ne dela, ne kruha, nje-mu pa do zdaj še ni bilo treba stradati. Dobra žena in pridni otroci so mu sladili trdo življenje.

Globoko pod zemljo pri težkem delu in v stalni nevarnosti je vedno mislil na svoj dom. Hvaležen je bil Bogu, da mu je dal tako dobro in skrbno življensko družico, ki zvesto čuva na malčke.

V hiši Malnarjevega Janeza je bilo ta dan zelo živahno. Skrbna žena Marija je v krogu svojih otrok pripravljala jaslice. Starejši Janezek ji je pomagal, njegovi bratci in sestrice so pa zvedavo gledali, kaj bo iz tega.

„Mamica, poglej, pastirje, kako trobijol in male ovčke! Kdo pa je ta mali otrok na slamici? Kaj ne, mamica, to je pa njegova mama in očka?“ je spraševala mala Anica.

Mamica jim je svečano pripovedovala, da bo danes sveti večer. „Otroci, danes morate biti pa prav pridni! Pred mnogimi leti se je to noč rodil na slamici v betlehemskelem hlevcu Jezus, naš Gospod in pravi Bog in človek.“

Iz otroških obrazov je odsevala nenavadna sreča in radost. Niti trenili niso z očmi, ampak so skrbno zasledovali vsako mamino potezo.

Mamica je bila vesela drobnih otroških obrazov. Spomnila se je medtem na dni, ko je bila tudi sama mala deklica. Njena dobra mati, ki zdaj že počiva v grobu, je vsako leto stavila jaslice. Mislila je na lepe božične večere, ko je vsa družina molila in se radovala pri jaslicah. Tedaj je bila še doma, zdaj pa je odtrgana od rodne doma in domovine. Njene misli se zdaj vračajo pod rodni krov in iščejo in pozdravljajo domače. Tu v tujini je čisto tuja vsem; telo ji umira v tujini, njene misli so pa doma v krogu njenih dragih.

Janez je delal pridno v jami. Ves dan so bile njegove misli doma. Komaj je čakal, da bo večer, ko bo odložil umazano rudarsko obleko in v tihoti in veselju preživel najlepše trenutke svetega večera v krogu svoje družinice. Često je pogledal na uro, pa ura se je počasi premikala.

Načelnik rudnika je dal znamenje, da se bo delo za praznike ustavilo. Želel je vsem lepe praznike. Rudarji so se mu zahvalili; na njihovih izpitih obrazih pa se je zasmejala nenavadna sreča. Segli so si v roke in odhiteli na svoje domove.

Malnarjev Janez ni še nikoli prišel tako urno domov. Nobene utrujenosti ni čutil, ko je brzel po velikem vestfalskem mestu k svoji družinici.

Pred hišo so ga že pričakovali malčki, ko so ga zagledali, so mu hiteli veseli naproti. Pripovedovali so mu, da ga čaka v sobi nekaj prav posebnega.

Malega Tončka je vzel v naročje in šel proti hiši. Ko je vstopil v družinsko sobo, je žena prižgala svečke pri jaslicah.

Radostno sta se pozdravila. Sapa mu je

zastala, ko je zrl na ljubeznive jaslice. Spomnil se je na dom, na srečo in veselje božičnega večera v domovini. Solze so mu zalile obraz od nenavnega ganotja in domotožja.

Mamica je pripravila večerjo. Neka nedopovedljiva sreča je dihala z vseh obrazov. Svete misli in čustva so objele družino in hišo.

„Otroci“, je začel oče, „danes je sveti večer! Pred mnogimi leti je prišel na svet Kristus kot ubogo dete. Tudi mi smo revni. In poleg tega smo daleč od svoje domovine. Tu smo tujci. Čez dan so mi uhajale misli pod moj rodni krov. Božični prazniki v tujini niso tako lepi, kot v domovini. Pa ker je Jezus isti tu kot doma, bomo skušali obuditi vse lepe božične trenutke tudi tu v tujini, kamor nas je usoda zanesla...“

Ženi so se zasvetile solze v očeh.

Malčki so jo plašno gledali. „Kaj ti je mamica? Zakaj jočeš“, so jo vpraševali.

Mož, ki je vedel, da ji je postalo težko ob misli in spominu na domovino, jo je tolažil in bodril.

Ljubeče mu je žena pogledala v razorano obličje in saj za hip je bila potolažena.

Po večerji je oče pripovedal otrokom o domovini, o božičnem večeru in o polnočnici. Otroci so ga strme poslušali. Pogledali so na jaslice in ga spraševali, zakaj danes tako mehko govori, ko je druge dni tako redkobeseden in trde so včasi njegove besede.

„Otroci“, vi tega ne razumete sedaj, ker ste še premladi. In tudi domovine ne poznate“, je razlagal oče.

„Pa nas pelji enkrat v domovino!“ so se oglasili otroci.

„Saj bi vas, pa ni denarja. Tudi sam bi šel rad na svoj dom, pa vem, da ga ne bom videl tako kmalu, če bodo še za naprej tako žalostni časi kot so zdaj. Saj veste, da grem vsaki dan na delo, pa za služim komaj toliko, da nas ne vržejo na cesto, kot to delajo z našimi ljudmi po drugih mestih. Kako naj gremo potem v domovino?“

Otroci so ga gledali vsi žalostni, čeprav še niso poznali bridkosti življenja.

Žena je prekinila možovo modrovanje, češ, na sveti večer pustimo vse posvetno pri miru, pogovarjamo se rajši o božjem Detetu in ga prosimo, da bi se nas in vseh trpečih usmilil.

Možu je bilo le všeč, pritrldil ji je in dejal: „Otroci, danes moramo veliko moliti. Prosimo božje Dete, naj se naseli v našo hišo in naj vedno pri nas ostane!“

Malnarjev Janez je prijel za rožni venec in pokleknil k jaslicam. Njemu se je pridružila žena in otroci. Molili so goreče. Njihove misli so se mudile le pri božjem Detetu.

Ura je bila enajst. V bližji okolici so se oglasili svetonočni zvonovi. Oče in mati nista mogla dalje moliti. Spomnila sta se spet doma in polnočnice. Čudovito lepo je bilo zvonjenje. Blažena čustva so objela njihovi srca...

Ozrla sta se na otroke in opazila, da že vsi sladko snivajo. Položila sta jih v posteljo, sama pa sta se praznično oblekla in odšla k polnočnici.

Lepo so peli svetonočni zvonovi v tujini, a tako milo in sladko vendar ne, kot pa pojo v tihi sveti noči v naši rodni domovini.

Jože Podslivniški.

Žalostna božična zgodba

Bližajo se zopet božični prazniki. Za praznike hočem napisati čitateljem „Rafaela“ zelo žalostno zgodbo, katero sem sam doživel pred nekaj leti na sveti večer. Zgodba je žalostna in le nerad jo zapišem, pa vendar se mi zdi, da bi bilo prav, ako bi slovenska javnost zvedela, oziroma da bi zvedele jugoslovanske oblasti, katerim je izročena skrb za izseljenca, na kakšno pot večkrat pripelje življenje marsikaterega našega izseljenca na tujem. Ne sme in ne more biti prikrita ta strašna slika, kužna rana in nalezljiva bolezen, katera se je tako zelo razpasla zadnja leta med izseljenci ženskega spola.

Bilo je prav v pričetku tukajšnje gospodarske stiske. V bližnjem mestu sem si naročil pri krojaču novo obleko, katero sem hotel imeti gotovo za božične praznike. Dan pred božičem je imela biti obleka gotova. Šel sem ponjo in dobil sem jo. Po končanih opravkih v mestu, sem šel počasi na kolodvor, da se s popoldanskim vlakom peljem domov, kjer sem hotel v krogu svojih prijateljev praznovati sveti božični večer. Pa glej ga spaka! Nasproti mi pri-maha star znanec, katerega že dolgo nisem videl. Pozdravila sva se in da bi se lažje več pomenila, me je možak povabil v bližnjo gostilno na kozarček dobrega vina. Saj mi Slovenci brez pijače tako ne znamo govoriti! Iz enega kozarca sta postala dva

in trije. Ko sem slednjič prišel na postajo, je železni konjiček, s katerim sem se hotel peljati, že veselo žvižgal proti svojemu in mojemu cilju, seveda brez mene. Ves nevoljen sam nad seboj, sem šel v čakalnico tretjega razreda, sedel k topli peči, da počakam zadnjega vlaka, kateri je peljal okrog desete ure zvečer. Godrnjal sem sam pri sebi čez gostoljubnega znanca in čez vino, ker sta me pripravila ob sveti večer doma ob gorkem zapečku. Kar se odpro vrata in v sobo stopi mlada, komaj šoli odrasla deklica, prikupljive zunanosti, bledega in zelo upadlega obraza. Oblečena je bila v elegantno, a sedaj že zelo ponošeno in odrgnjeno obleko. Pogledala me je, se razbrzdano nasmehnila ter se vsedla tesno k meni. Pričela me je ogovarjati in kmalu sem vedel s kom imam opraviti. Nisem se hotel spuščati z njo v pogovor. Vprašal sem jo le, ako je ni sram, da nočaj, ko praznujemo spomin rojstva božjega Deteta, nedolžnost vseh nedolžnosti, na tak način prodaja svojo dušo in svoje telo? Deklica je pomohčala za trenutek, globoko vzdihnila, potem pa žalostno rekla: „Gospod, že tri dni nisem nič jedla. Sila kola lomi.“ Nekaj ostrih vprašanj in kmalu sem zvedel, kar sem hotel vedeti. Povedala mi je, da je Slovenka, sirota brez očeta in tako rekoč tudi brez matere. Meni se je ubogi otrok v srce zasmilil. Peljal sem jo v kolodvorsko

restavracijo, kjer sem ji plačal dve ali tri tople kave ter nekaj za pod zob. Medtem, ko se je krepčala, mi je pripovedovala tožne življenjske zgodbe. Slovenskega jezika ni umela niti besedice, pač pa je dobro govorila nemško in francosko. Njen pokojni oče, doma nekje od Maribora, je bil svoj čas ugleden, dobro plačan uradnik pri neki francoski premogokopni družbi. Vsled krize odpuščen iz službe, je moral zamenjati pero in knjige za kramp in lopato. Možak je bil že precej priletan ter slabega zdravja, nevajen težkega dela, zato ga je kmalu vrglo na posteljo, s katere ni več vstal. Njena mati, tam doma kot oče, po smrti svojega moža, ni vedela, kaj naj začne. Denarja ni bilo, delati jo je bilo sram, a za beračenje je bila še premlada. Prijatelji, katerih je imela prej v izobilju, so jo zapustili; sama s hčerko na tem božjem svetu, med tujimi ljudmi je kmalu zašla na široko blatno cesto. Deklica, katera je bila nekaj časa v službi pri neki gospodi, so zaradi nespodobnosti spodili iz službe. Za svojo mater pa sploh ni vedela kje prebiva. Po njenem mnenju bi morala biti tedaj nekje v severni Franciji, kjer pa gotovo ne živi boljše kot hči. Tako je živela deklita že mesece in mesece po raznih barakah in beznicah v družbi dvomljivih in podlih ljudi. Nagovarjal sem jo, naj si poišče v mestu službo in naj začne boljše življenje. Svetoval sem ji, naj veliko

moli, da ji bo dal Bog pravo pamet. Rekel sem ji tudi, naj si poišče duhovnika, kateremu naj se spove in potem pridno hodi k sv. maši. A deklica je rekla, da moliti sploh ne zna; pri spovedi pa je bila samo enkrat in sicer tedaj, ko je bila pri prvem sv. obhajilu. Pri njih doma se ni molilo. Njih Bog je bil poln trehuh, njih cerkev — plesišče.

V mestu sem vedel za hotel, katerega so imeli v najemu pošteni krščanski ljudje. Tja sem peljal nesrečno dekle. Plačal sem stanovanje in hrano zanjo za isti in za naslednji dan. Povedal sem gospodnji zgodbo žalostnega življenja deklice. Prosil sem dobro ženo, naj preskrbi dekletu kakšno službo v mestu. Obljubila mi je, da bo storila vse, kar je v njeni moči. Dal sem še nekaj frankov za prvo silo, nato sem se poslovil. Več kot toliko za dekleta res nisem mogel storiti.

Žalosten sem bil, ko sem se pozno zvečer peljal domov. Povem pa po pravici, da tisto leto nisem imel veselih božičnih praznikov. Tudi nova obleka me ni mogla razveseliti.

Sedaj pa želim vsem naročnikom, bralcem in prijateljem „Rafaela“, vsem Slovincem, posebno pa vsem slovenskim izseljencem, vsele božične praznike in srečno novo leto!

Franc Strnad.

senetljivo odkritje tega kongresa pa je bilo to, da so vse te množice tako rekoč brezpravne in iščejo čimdalje bolj zaščite v družbi sv. Rafaela, ki napenja vse sile, da bi jim življenje v tujini vsaj malo olajšala. Še do danes nimamo zaščitnih konvencij z državami, kjer žive naši izseljenci, dočim so jih druge države že zdavnaj sklenile. Naši izseljenci-delavci leta in leta plačujejo ogromne prispevke v francoske, belgijske in holandske zavarovalne delavske fondе, pa jih kljub temu na stara leta mečejo na cesto, da morajo iti brez vseh sredstev v domovino umirat, njihovi žulji pa ostanejo v tujini. Tudi od naših inozemskih zastopstev so naši izseljenci doživeli že marsikako bridko razočaranje, prav tako družba sv. Rafaela, ki se večkrat obrača nanje in v imenu izseljencev prosi zaščite in pomoči. Vsekakor bo treba vprašanje zaščite naših ljudi v inozemstvu načeti pred najmerodajnejšim forumom in ga rešiti tako, da bo državi pred inozemstvom v čast, kar sedaj ni mogoče trditi. Družba sv. Rafaela bo uredila ves ogromni material izseljenskega kongresa in ga poslala kompetentnim oblastem na proučevanje. Z resolucijami kongresa bomo seznanili tudi vso našo javnost.

Pri volitvah je predsednik g. p. Kazimir Zakrajšek izjavil, da odsedaj naprej ne more več sprejeti predsedstva Družbe sv. Rafaela. Vsi prav dobro vemo, če zgubimo preč. g. K. Zakrajška kot predsednika, Družba sv. Rafaela pade, zato je odbor storil potrebne korake na merodajna mesta in izposloval gotove pogoje, pod katerimi je p. Kazimir Zakrajšek sprejel predsedniško mesto Družbe sv. Rafaela.

Nekaj dni po občnem zboru je bila odborova seja Družbe sv. Rafaela in tam se je konstituiral naslednji odbor: 1.) Predsednik: P. Kazimir Zakrajšek, namestnik: dr. Vladimir Pegan, tajnik: Josip Premrov, namestnik: Jože Rozman, blagajnik: kanonik Josip Volc, namestnik: Franc Miklavčič. Odborniki: Valentin Tomc, Julij Slapšak, dr. Marjan Dokler, Anton Marinček, Josipina Klemenc, Franc Smodej, Anton Kastelic, Anton Mrkun, p. Valerijan Lander-gott. Za pregledovalca računov pa: Jože Gostinčar in Jakob Gašparič.

Za urednika izseljenskega vestnika Rafaela je bil izvoljen Josip Premrov, katehet v Ljubljani.

Ob pogledu na delo Družbe sv. Rafaela ne moremo mimo treh oseb, ki se z izredno nesebičnostjo in požrtvovalnostjo udeležujejo pri naši družbi. To so g. predsednik p. Kazimir Zakrajšek, ki žrtvuje svoje najboljše moči za Družbo sv. Rafaela; g. kanonik Josip Volc, ki vodi društveno blagajno z vso njemu lastno točnostjo in natančnostjo in ravnatelj pisarne g. Fink, ki žrtvuje ves svoj čas za izseljence in ni samo uradnik, ampak je ves s srcem posvečen nehvaležnemu delu za izseljence.

Omenjenim gospodom moramo biti iz srca hvaležni za njihov trud in jih z ljubeznijo podpirati pri težkem in odgovornem delu. Vsem naj bo plačnik — Bog.

Našim izseljencem pa tole: Oklepajte se Družbe sv. Rafaela s še večjo ljubeznijo tudi v bodoče in pomagajte ji pridobivati novih članov. Čim več nas bo, tem močnejši bomo. In to bo samo Vam v korist.

Poročilo o IX. občnem zboru Družbe sv. Rafaela v Ljubljani

Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev je imela dne 24. oktobra že svoj deveti občni zbor. Udeležili so se ga skoro vsi člani iz Ljubljane, nekaj pa jih je prišlo tudi z dežele, da pregledajo delo preteklega leta te za naše izseljensko vprašanje tako važne ustanove.

Občni zbor je vodil dolgoletni predsednik družbe preč. g. p. Kazimir Zakrajšek. Iz poročila g. tajnika Marinčka je razvidno, da je družba v preteklem letu razposlala preko 700 pisem in da je število njenega članstva doseglo 260 članov. Blagajniško poročilo je podal blagajnik gospod kanonik Josip Volc. Denarnega prometa je imela družba 141.799 Din. Preglednika g. minister n. r. Jože Gostinčar in g. svetnik Gašparič sta ugotovila, da g. blagajnik vodi račune z vso vestnostjo in natančnostjo in da so se finančne razmere družbe v preteklem letu le nekoliko popravile. Kot znano je bila in je še vedno Družba sv. Rafaela v velikem pomanjkanju, ker se vzdržuje le z milodarji. — G. predsednik p. Kazimir Zakrajšek je podal zelo obsežno in izčrpno poročilo, iz katerega diha prava in nesebična ljubezen in skrb za naše izseljence po širnem svetu. Obenem pa je predsednikovo poročilo najbolj verodostojna slika vsega gorja in trpljenja ter krivic, ki jih morajo naši izseljenci prestati celo od ljudi, ki so v tujino zato poslani in zato plačani, da bi jih ščitili. Pove nam pa tudi, s kakšnimi težavami se morajo boriti tisti, ki hočejo in se neprestano trudijo, da bi izboljšali razmere naših izseljencev. Najprej je omenil lansko izseljensko nedeljo, ki nikakor ni imela tistega uspeha, kakor bi

ga po svoji važnosti morala imeti in kakor smo ga pričakovali. Zlasti njen finančni uspeh je bil proti samemu pričakovanju slab. Krivda za vse to je največ v brezbriznosti naše široke javnosti, ki je ni mogoče premakniti iz mrtvila. Veliko škode je pa naredil tudi tiskovni zakon, ki je črtal skoraj tretjino „izseljenskega vestnika“, in sicer prav tisto številko, ki je bila namenjena propagandi za izseljensko nedeljo. Strogost cenzure se je pozneje izkazala kot neupravičena in v zakonu neosnovana, vendar pa je družba utrpela 20.000 Din škode, katere je pred nedavnim dobila povrnjene.

Oba izseljenska lista, t. j. „izseljenski vestnik“ in „Rafael“ sta se med letom združila v list „izseljenski vestnik Rafael“, ki se je do zdaj tiskal v Mariboru, od zdaj naprej pa se bo tiskal v Ljubljani.

Finančne razmere družbe sv. Rafaela so se med letom tako poslabšale, ker so naše prošnje marsikdaj naletele na gluha ušesa in trda srca, zato smo bili prisiljeni odpustiti iz službe pisarniško uradnico, katero je prej plačevala banska uprava. Sedaj vodi pisarno g. ravnatelj Fink s pomočjo svoje gdč. hčerke, problem pa s tem idealizmom seveda še ne more biti trajno rešen.

Največje delo, katero je Družba sv. Rafaela dosedaj izvršila, je bil pa prvi slovenski izseljenski kongres, ki se je vršil ob priliki evharističnega kongresa v Ljubljani. Ta kongres je odkril globoko rano, ki v našem izseljenskem vprašanju zija na našem narodnem telesu. Pokazal je v drastični obliki bedo in gorje, kateremu so izročene vse tiste množice, ki morajo s trehuhom za kruhom v tujino. Najbolj pre-

Božična

Sredi tihe polnoči,
Dete božje se rodi,
da bi radi nas trpelo,
naše grehe nase vzelo.

V jaselcah leži otrok,
ki je radi nas ubog,
da bi nam bil pot v življenje,
našim dušam v odrešenje

In zato smo danes vsi
v cerkev k jaselcam prišli,
da se bomo zahvalili
k Tebi, Jezušček, molili.

*

Jože Vovk:

Jezušček joka

Jezušček joka, Jezušček joka
v jaslicah revnih na slamicí...
Mati Marija rahlo ga ziblje,
angelci pesmi mu sladke pojo,
da Dete božje zaspančkalo bo. —
A Jezušček joka, Jezušček joka,
Jezušček gleda v prihodnje dni.
Jezušček čuti vse grehe ljudi,
Jezušček mali za nas že trpi.

Bratci, sestrice,
k jaslicam svetim nocoj pohitimo,
Detecu srca pokorna nesimo,
s tihim kesanjem ga potolažimo;
da bo zaspalo,
da se ne bo več žalostilo, jokalo...

Prečitajte!

Vse prijatelje in dopisnike našega lista prosim, da od sedaj naprej pošiljajo vse dopise za "Rafaela" na naslov: Josip Premrov, katehet, Ljubljana, Leonišče.

Prihodnja številka Rafaela bo izšla 9. januarja 1936, zato, prosim, pohitite z dopisi. Vse dopise moram imeti v rokah do 3. januarja 1936.

Ker je preč. g. p. Kazimir Zakrajšek še za naprej sprejel predsedstvo Družbe sv. Rafaela, bo od sedaj naprej pisarna in uprava Družbe sv. Rafaela v župnišču pri sv. Krištofu. V vseh izseljenskih zadevah se obračajte na naslov: Družba sv. Rafaela, Ljubljana, Tyrševa cesta št 52.

Vse naročnike našega lista vljudno prosimo, da po možnosti čimprej poravnajo naročnino za leto 1935.

V letu 1936. bomo pošiljali Rafaela samo na izrecno naročilo. Samo januarjsko številko bomo poslali vsem dosedanjim naročnikom.

Mislimo, da je vsem znano, v kako težkih denarnih stiskah je sedaj Rafael, zato prav vse dosedanje naročnike prosimo, da nam tudi v letu 1936. ostanejo zvesti in da agitirajo zanj, da bo postal last vsake naše družine v tujini in domovini. Rafael je edina močna vez, ki spaja našo kri v tujini z domovino.

K našim izseljencem v Nemčijo

Res lepe spomine hranim v srcu na potovanje v Nemčijo, k našim izseljencem v Westfaliji, ki ga je leta 1928. priredila ljubljanska „Prosvetna zveza“ pod spretnim vodstvom zvezinega tajnika g. Vinka Zora in s skrbnim, požrtvovalnim sodelovanjem tedaj v Nemčiji živečega g. svetnika J. Kalana.

En sam nelep spomin je med mnogimi lepimi. In ta je — slovenski. Na tedanji svetovni razstavi v Kölnu smo si ogledali tudi ogromni oddelek za tiskarstvo in knjigotštvo. Z največjo zbirko knjig in tiskovin se je postavila Rusija. Gospa, ki je ta oddelek varovala — menda židinja, srednjih let, fanatično zgovorna, da v nobenem drugem predelu nihče tako — nam je, ko je slišala, da smo Slovani razkazovala vse s posebno vnamo, ponujala, naravnost vsiljevala nam razne brošure in letake. Seveda smo videli, da je vse le reklamen tisk za boljše življenje in brezverstvo. Pa vpraša eden g. tovarišev: „Gospa, pa kakih verskih knjig nimate?“ — „Ne! Take ne ene! Samo protiverske,“ ona kar ponosno, zagrizeno. To je zabolelo. (Uboga Rusija! A vse drugo je bilo tako lepo: pokrajine, življenje v njih; samo resno delo, ljudje.

Pokrajine. Bogata Bavarska, v zorečem žitu valoveča polja, ki smo se peljali po njih iz Kelmorajna v Kevelaer, asfaltirane ceste po teh poljih. O delavnosti prebivalcev so nam pričala polja, hiše o blagostanju ljudstva. Ali vožnja po Renu iz Mainza mimo Koblenza v Köln. Ren poln težko obremenjenih ladij. Na vsakem obrežju reke železnica. Na njih brze vlaki vsaj vsakih deset minut. Dolgi tovorni vlaki, vsi vozovi natrpani. Priče dela, obrti, kupčije, velike gospodarske razgibanosti. Tovarne, mogočni plavži. Delo, trud, a tudi blagostanje. A je tudi življenjski standard, življenjska ravan povsem drugačna od naše. V Kevelaeru me je vprašal mlad nemški duhovnik, ki je prišel z našimi delavci tja: „Ali imate pri vas za zajtrk vedno samo kavo in žemljo? V ljubljanskem bogoslovju sem dobil samo to.“ Čudno se mi je to zdelo. Pri njih mora biti ob kavi marmelada, jajca, sir, klobase, gnat. Isti duhovnik mi je pravil: „Mili Bog, kakšne postelje imate pri vas! Še zdaj me vse kosti bole, v taki postelji sem spal v ljubljanskem semenišču. Pa Vi tudi v taki spite?“ Pritrdil sem mu. In mu priznal, da jaz v njihovih spati ne morem, ko se pa kar pogreznem v puh. So bile res prevroče za nas. A imajo takoj ob spalnicah, vsaj v mestnih župniščih, kjer smo mi prenočevali, kopalnice. Tako se lahko človek zvečer ali jutraj vsak dan okoplje.

Ljudje. Družabno življenje. Kako lepo in prijetno je bilo v Kolpingovem domu obrtniških pomočnikov v Kölnu. Kako krasni, prijazni fantje so se zbirali tam. Ta oni je pil vrček piva, večinoma so pili vodo. A se tako živo pogovarjali ob njej. V soboto zvečer je bilo to. V nedeljo jutraj so pristopili k sv. obhajilu. Katoliška družstva so morala biti na višku. Saj je pa bila tudi duhovščina neutrudljiva. V katerem župnišču smo prenočevali, kaplani so prihajali domov šele ob polnoči. Do tedaj so bili zaposleni v družtvih. Bog ve, kako je sedaj...

Ljudje povsod ljubeznivi, postrežljivi. Kjer so bili določeni slovesni sprejemi, so nas

seveda sprejemali tem pristrčneje. Povsod tudi zastopniki občin, navadno „višji župani“. In povsod so hvalili naše delavce, kako so vestni, skrbni in skromni. A tudi drugi, ki smo jim bili vendar še bolj tujci, so bili ljubeznivi.

Naj omenim tudi dogodek, ki mi je ostal v spominu lep in svetel kakor biser, eden najlepših, kar sem jih doživel na svojih potih.

Iz Kevelaerja smo se peljali v Hamborn. Kar pride na poti na neki postaji k meni g. Kalan in pravi: „Jutri boš ti v Hambornu pridigal. V cerkvi sv. Janeza Krstnika. Ob osmih.“ Nisem bil preveč vesel te naloge, a odkloniti g. Janezu nisem mogel. V Hambornu so nas Slovenci in njih nemški duhovniki slovesno sprejeli. Dolgo v noč smo ostali skupaj. Proti polnoči nas je kake tri ali štiri neki g. kaplan vzel s seboj na cestno železnico in smo se peljali v njihovo župnišče spat. Zjutraj sem maševal, potem obilni nemški zajtrk. Proti pol osmim pride v jedilnico dotični duhovnik. Pa ga vprašam, kako dolgo se bom vozil do Sv. Janeza. — „Pol ure“ — „Križ božji, saj bo pravkar pol osmih. Ob osmih bi moral biti tam.“ — „Prav zdaj bo cestna železnica tu, hitiva!“ Srečno sva jo dobila. Toliko, da sem se v naglici poslovil od gospoda in skočil v voz. — „Vozovnico!“ — Pa sem imel sam bankovec, menda za petdeset mark. Sprevodnik ni mogel menjati. — „Pa pridem pozneje.“ — Bil sem v hudih skrbeh: Mudi se mi, in kje med potjo bom dobil droben denar? Ves pobit sem ždel v kotu. Kar pride čez čas sprevodnik in pravi: „Že plačano!“ — „Kako?“ sem se začudil. — „Tale mladi gospod tam je plačal.“ — Pogledam: Čisto v drugem kotu voza sedi mlad, eleganten gospod, kak vseučiliščnik ali mlad doktor. Grem k njemu, mu pomolim bankovec in ga prosim, če bi mi mogel menjati, da mu vrnem. A on: Aber Hochwürden, nicht der Rede wert! Ich habe es ja mit dem grössten Vergnügen getan“. (Ali gospod, ni vredno besedi! Storiš sem to z največjim veseljem) — Ne vem, bi se li pri nas v Ljubljani zgodilo kaj takega?

In naši ljudje? Dobri! In srečni so bili, da so imeli koga iz domovine med sabo.

Največ jih je bilo skupaj v Kevelaerju, največji božji poti Nemčije, ki jo je obiskalo v prejšnjih letih včasih letno več kot Lurd iz Nemčije, Holandije, Belgije so prišli. Saj leži Kevelaer že skoraj na holandski meji, v münsterski škofiji.

Pričakovali so nas pred postajo s svojimi praporji. Slovesni pozdravi; ljudje od veselja jokajo. Potem gremo z razvitimi zastavami v dolgi procesiji v Marijino cerkev. Mestne ceste polne romarjev, polne cerkve, poln drevored pod mestom z lepo Kalvarijo na sredi. Visoko ob križu je stal g. dominikanez — iz reda pridigarjev — objemal križ, navdušeno pridigal, ko smo šli tam mimo.

Popoldne shod v cerkveni hiši, ogromni dvorani. Pa nas je bila polna. Pozdravljali so nas izseljenci, naši govorniki so izročali pozdrave iz domovine. Pesmi, godba. Čutili smo se kakor doma.

Proti večeru že v Hambornu. Kako lepo so pozdravljale deklice! Res jim je zavzela slovenska beseda včasih malo tuje. Spomnilo nas je to, da drugi rod že peša,

tretji morda ne bo več znal materine govornice. A srečni so bili vsi, da so slišali besedo iz domovine. Starejši so nam pravili, kako si žele domov. A da razmere ne pripuste.

V Hambornu je skrbel in gotovo še skrbi prav po očetovski za naše ljudi dekan in prelat Voss s svojimi kaplani. Močni, imenitni, neutrudljivi možje. Tukaj sem tako živo umeval g. pl. Steinebacha, nekdanjega ravnatelja rudnikov in drugih podjetij nemškega grofa Henkel-Donnersmarka na Koroškem, ki je vedno, dasi protestant, z največjim spoštovanjem govoril o nemški katoliški duhovščini. „Kakor diamanti so!“ Čisto mlad, zelo simpatičen kaplan je imel lep slovenski govor, poln tople šaljivosti.

V Hambornu počiva prvi organizator Slovencev v Nemčiji, rektor Köster, ki je na ladji, ko smo se leta 1910 peljali v Jeruzalem, začel svoj govor: „Zdaj bo vam še

en slovenškutar nekaj povedal —“ cikaje na nemškutarje. Na njegov grob je posebno odposlanstvo položilo lep venec, zahvalo naše domovine za njegovo ljubezen in njegov trud.

Istotako ali še bolj slovesno je bilo v Gladbecku. Dasi smo prišli z dveurno zamudo, nas je pričakoval venec belo oblečenih deklic — kakor narcise na Golici so bile! Tam je deloval tedaj vredni učenc in naslednik g. Kösterja g. vikar in sedanjí konzistorijalni svetnik Tensundern, mož poln apostolskega navdušenja in neomajene požrtvovalnosti za naše ljudi. Deluje zdaj v Hövelu in še drži naše ljudi skupaj.

Dokler bodo imeli naši izseljenci v Nemčiji svojo organizacijo in take voditelje, navzlic vsem nevarnostim in vsem raznovrstnim težkočam ne bodo utonili v ogromnem nemškem morju!

Ksaver Meško.

Pravočasno, pravočasno — ne prekasno!

Pravkar slišim, da gospod učitelj Jankovič pride iz Francije na Vestfalsko in da zavzame mesto slovenskega učitelja v Gladbecku. Prvi slovenski učitelj v Nemčiji! Vendar enkrat! Hvala Bogu!

A dolgo je trajalo, preden so ga dobili. Kar so prišli prvi Slovenci v Nemčijo, je gotovo že 40 let. Koliko Slovencev je v nemški zemlji že pokopanih in koliko otrok slovenskih staršev je že odraslo, ne da bi bili kaj poučevani v slovenščini.

Kasno prihajamo s svojo pomočjo, kasno! In tako je tudi marsikje drugod. Pravkar vpeljavamo slovensko službo božjo v Gradcu in jo želimo vpeljati tudi na Dunaju. Tudi to je pozno, jako pozno. Koliko naših ljudi se je medtem v Gradcu in na Dunaju ponemčilo, ne da bi se bilo zanje v dušnem oziru v domačem jeziku kaj poskrbelo! Sicer je na Dunaju bila nekaj let pred svetovno vojsko slovenska božja služba, v Gradcu pa nekaj časa med vojsko. A po končani vojski je vse prenehalo. In koliko let pred vojsko ni bilo nič! Seveda tega niso krivi Slovenci sami, ampak Gradec, ki slovenske pridige ni dovolil. Že so začeli Slovenci z južnega Štajerja zahajati v Gradec! Ko bi se bilo takoj takrat začelo zanje kaj skrbeti, koliko bi se jih bilo otelo! Tako pa so se naši ljudje, prepuščeni popolnoma samim sebi, Cerkvi in svojemu narodu docela odtujili in zašli v druge, nam nasprotne tabore: v rdeči in rujaví tabor, tabor socialistov in komunistov ali pa nemških nacionalistov. Rdeči župan nemškega Gradca sam, Muchitsch, je bil Slovenec, ki je prišel iz Slovenskih goríc v Gradec kot rokodelski vajenec. To je eden izmed tisočerih drugih. Zopet drugi pa so zašli v drugi nasprotni tabor in so danes s svojimi slovenskimi spačenimi imeni najbolj zagrizeni poborniki desetkrat prenapetega nemškega nacionalizma, hitlerizma.

Kasno prihajamo mi našim rojakom na pomoč, kasno! Toda v prvih desetletjih tega narodnega preseljevanja domovina ni čutila potrebe in ni spoznala dolžnosti, brigati se za svoje sinove — izseljence. „Ti so šli, niso več naši, naj si pomagajo, kakor si morejo!“ Tako se je mislilo. Izpred oči, iz spomina. Pomalem in počasi je šele prodrlo prepričanje: I, saj so vendar še naši,

— četudi živijo daleč od nas! Poglejmo no malo za njimi, kako se jim godi in če jim morda moremo kaj pomagati! A ne samo Slovenci, tudi cerkveni krogi sploh, kakor vidimo pri Gradcu, niso videli pravočasno potrebe, izseljencem obrniti pažno in brigo. Brez dvoma je tudi vzrok, da je število Cerkvi odtujenih in sovražnih po mestih in industrijskih krajih tako veliko.

Kasno, kasno prihaja izseljencem naša pomoč. Veliko, veliko je zamujenega... Toda — ali naj zaradi tega zdaj naše zanimanje in našo pomoč izseljencem odredimo?! Vsekako bolje kasno kakor nikoli! Zdaj, ko je v nas zaživela zavest, da je za izseljence brigati se naša dolžnost, zdaj naj nas ta zavest priganja, da storimo zanje, kar pač moremo! Seveda je te zavesti pri mnogih še vedno veliko premalo in jo je treba šele buditi. Ravno naš „Rafael“ jo je poklican buditi in oživljati. In zato zasluži vse zanimanje in podporo. Mi, ki to zavest imamo, jo moramo vzgajati pri tistih, ki jim je še manjka, da bo skupna zavest vse

domovine storila v prid izseljencem kar največ in kar najhitreje mogoče.

Storimo torej za stare kraje, koder bivajo naši ljudje že desetletja. kar se pač še da storiti! In zato pozdravljen prvi slovenski učitelj na Nemškem, — če tudi prihaja šele po 40 letih! Rešimo, kar se da še rešiti, četudi je že mnogo zgubljenega! Bolje nekaj kot nič. — Prav posebno pozornost pa obrnimo novim krajem, kamor naši ljudje šele prihajajo ali so pred kratkim prišli! Mislim posebno na naš jugovzhod, kamor se je obrnil tok našega izseljevanja po svetovni vojski. Mislim seveda tudi na Francijo, Belgijo in Holandijo, koder so slovenske naselbine tudi še dokaj mlade in se je zanje že nekaj storilo. Mislim posebno na Argentino, ki je bila do zadnjega čisto pozabljena in je še davno premalo oskrbljena. Mislim na vse kraje, kamor so se ljudje v novešem času vrgli; nobenega nikar ne pozabimo! Koderkoli so, povsod je pomoč nujna, da se ne bo spet toliko zamudilo, kakor se je v prvih desetletjih izseljevanja. Tu velja prav posebno: Dvakrat da, kdor hitro da. In dvakrat pomaga, kdor hitro pomaga. Dokler izseljence vežejo še živi spomini na dom, dokler so jim domače lepe navade še v krvi, dokler jih tuji vplivi še niso pokvarili, dokler jim je vse, kar je domačega, še milo in drago, toliko časa se da z njimi delati in pri njih kaj doseči. Ko so vsemu domačemu že odmrli, ko jih je tuji duh že vse prevzel, je skoro vsak poizkus pri njih zastonj. Vejo, ki se je posušila, zastonj poskušaj ozeleniti.

Zato naj bi vsa domovina obrnila vso pozornost novim izseljencem in napela vse moči, da stori zanje, živeče med tujerodci in drugoverci, čim največ in čim najprej more! Kaj in kako stori, o tem se je že razpravljalo in lahko prihodnjic še razpravljamo. Za danes le toliko: Pravočasno, pravočasno, ne prekasno, — da ne bodo naši nasledniki čez desetletja v splošni povodnji zgubljenih lovili in dobili samo še — nekaj ostankov! . . .

J. Kalan.

Krik iz tujine (Iz govora ge. Rožetove na sestanku žena v Tucquegnieux)

Gotovo ste se zasmejale in se začudile, ko ste slišale, da bom na tem našem sestanku tudi jaz govorila. Mislite si pač, kakšne modrosti vam bom neki razlagala; svoje nimam, druge pa nimam časa iskati. Prav gotovo bi tega ne hotela in ne mogla storiti, če bi me ne bil g. Jankovič vprašal, če vem kaj o toliko hvaljenih „dobrotah“ rudarske žene. To me je pa navdušilo! O, da, o teh dobrotah pa prav lahko govorimo tudi me, celo lažje, kakor kak doktor z vsemi izpiti, saj te „dobrote“ občutimo na lastni koži; razorale so nam lice, pobrale lasje in izpile moči. Moj govor ne bo tako gladek in po vseh pravih sestavljen. Govoriti hočem tako, kot govori žena z ženo, sosedas s sosedo.

Zrasle smo večinoma vse v kmečkih domovih in zato smo navezane nanje s tisoč vezmi. Trdo življenje, ki ne pusti niti ptiča v gnezdu, ko mu dorastejo peruti, tudi nam ni prizaneslo. Šle smo za možem, ker smo mislile, da so nebesa v tujini. Kakšna so pa nebesa v resnici, to veste same! Kaj ne, ljube tovarišice, če bi ne bilo prej toliko lepih sanj, toliko upanja in pričakovanja, bi naše razočaranje še ne bilo tako bridko in trpljenje, ki nas je kmalu objelo, ne tako grenko. S tem trpljenjem smo se zasmilile celo Bogu, ko ga je gledal v prihodnjosti in rekel Evi: „Veliko boš trpeła...“ Pa o tem trpljenju ne bom govorila, saj je to last vsake žene, pokazati in opozoriti hočem na one križe, ki jih nosimo me izseljenke še posebej.

V trdi borbi za kruh, ki je tako potreben za živ-

ljenje, smo šle za možem, ki je odšel v tujino. Žena pač hrepeni po možu, otroci pa po starših. V skrbah za borno prtljago, v strahu za otroke, se nismo utegnile niti dostojno posloviti od onega doma, ki nam je bil prej vse. Nekaj kratkih pozdravov, bežen pogled in že je drdral vlak z nami med tujimi gorami, po tujih pokrajinah, sredi tujih ljudi. Spomini tega potovanja so ostali menda vsaki ženi neizbrisni. Tistih trenutkov, ko je prvič vtisnila cesta pečat na naše čelo in smo prvič začutile v srcu tisto grenkost, ki je last vseh izseljencev, ne bomo mogle pozabiti nikoli! Vem, da si je vsaka žena z vso dušo in celim srcem zaželela skriti se za stene borgega doma, in zapreti okna in duri radovednim, zaničljivim in porogljivim obrazom. Pa spet prevara! Pozdrav za možem je bil na cesti in predno je prišel pogled iz srca do srca, se je z nevoljo ustavil možev pogled na zamazani deci in na potrti ženi, ki ni našla kote, da se odpočije, ampak mora kar po cesti naprej, da zbere kar je najpotrebnejše za stanovanje in se s tem takoj zakopije v dolgove, ki so bili težki tudi v prejšnjih „zlatih časih“. Lepi časi pa niso bili tako zlati, kot nam jih očitajo, ampak le tu in tam pozlačeni, drugače pa je bila skoro ista beda, kot danes. In s to nevoljo in trpkostjo v duši, se je začelo življenje v tujini.

Luč ne gori v zatohlem prostoru, roža se ne razvija pod plevelom, ljubezen pa zaduší žalost in trpljenje. Zakon brez žive ljubezni so vice. In v

Prijatelj
izseljencev je

GLASNIK

presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe slike in mesečno prilogo Bengalski Misijonar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju

HEERLEN, Oranje Nassaustr. 13

HOENSBROEK, Kowenderstr. 35

BEEK pri Lutterade

KAPITAL 50.000.000 GOLD.

REZERVE 47.000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti

Vse novice iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo
in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGOBARUCH PARIS 96

11, RUE AUBER, PARIS (9°)

TELEFON: OPÉRA 98-15
OPÉRA 98-16

Banka jugoslovanskih, čehoslovaških in poljskih izseljencev v
BELGIJI, FRANCJI, HOLANDIJI, LUKSENBURGU

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu
Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun štev. 145.866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno. Hitra in točna postrežba